

H. P. Blavatskyn salaisuus

Pekka Ervastian esitelmä 9/1 1910

Tällä kerralla haluaisin puhua H. P. Blavatskystä vähän teosofiselta kannalta, tarkastella, kuinka Madame Blavatsky on ymmärrettävä salatieteellisesti. Tämä voi monen mielestä ehkä tuntua sadulta, mutta kuitenkin tahtoisin siitä puhua, koska siitä jo on meidän aikanamme lupa puhua.

Kuten ne, jotka ovat lukeneet teosofista kirjallisuutta, tietävät, ei meidän maailmamme salatieteellisesti katsoen suinkaan ole sitä, miksi materialistit sitä kuvailevat, ei suinkaan liioin sitä, miksi useimmat protestanttiset kristityt sitä luulevat, nimittäin jonkinlainen aineellinen näkyvä maailma, jonka takana on ainoastaan Jumala, vaan se on maailma, jonka suurin osa on näkymättömissä, ja joka on kaikenlaisten älyolentojen kansoittama aina atomisieluista korkeimpiin jumaliin asti, jonka takana vasta viime kädessä on itse jumaluuden suuri salaisuus. Meidän aurinkokuntamme – samoin kuin kaikki muutkin aurinkokunnat ja kaikki maailmat – ei ole niin helposti määritelty; ei ole vain näkyvä maailma, jonka takana on itse Jumala, vaan se on näkyvä maailma, jonka takana ylinnä on aurinkokunnan Jumala, Logos, korkein johtaja, luoja, isä, mutta Hänen ja tämän näkyvän maailman välillä on lukemattomia joukkoja kaikenlaisia henkiolentoja. Salatieteellinen, teosofinen käsitys maailmasta ja aurinkokunnasta on, että Jumalan ja meidän näkyvien olentojen välillä on olemassa henkimaailma täynnä kaikenlaisia eri kehitysasteilla olevia henkiolentoja. Nämä henkiolennot ohjaavat maailmaa, ovat tämän näkyvän maailman takana Jumalan palvelijoina, Jumalan käskyn täyttäjinä. Ja jos me

tahdomme saada todellisen kuvan meidän aurinkokunnastamme, niin meidän täytyy ajatella, että se on jonkinlainen valtio, pyhä valtiojärjestelmä. – Ihmiset tässä näkyvässä maailmassa, eläimet jne., pyrkivät myös vaistomaisesti järjestäytymään. Jos ihmiset tahtovat jotakin saada aikaan, niin he järjestäytyvät, he ymmärtävät, että järjestäytymisen laki auttaa heitä. Sen tähden ihmiset ovat järjestyneet yhteiskunniksi, vaikkakaan nämä yhteiskunnat eivät ole vielä hyvin järjestettyjä, eivät ole sellaisia, kuin me voimme kuvitella, että hyvin järjestetyt valtiot voisivat olla. Kuitenkin aivan luonnon pakosta, elämän pakosta, ihmiset pyrkivät järjestäytymään. Tämä johtuu siitä, että itse elämä, meidän aurinkokuntamme, on pyhä valtio, jonka korkein johtaja on aurinkokuntamme Jumala, mutta jonka virkamiehinä, ministereinä on monenlaisia olentoja. Eräs joukko näistä, muutamat näkymättömän maailman olennot, joilla on erityinen tehtävä ihmiskuntamme ja sen historian suhteen, on se ryhmä, jota me kutsumme ihmiskunnan opettajiksi, mestareiksi, Salaiseksi veljeskunnaksi. Heidän erityisenä tehtävänään tässä suuressa valtiossa tämän maan päällä on ohjata tämän ihmiskuntamme ja myös eläinkunnan jne. henkistä kehitystä – etenkin ihmiskunnan. Tämä on Salainen veljeskunta. Tähän Salaiseen veljeskuntaan kuului alussa – silloin kun maapallomme ihmiset kaikki olivat kehittymättömällä asteella – ja sen perustivat ihmiset, kehittyneet olennot, opettajat toisesta maailmasta, Venus-maailmasta, jossa ihmiskunnan kehitys oli jo mennyt niin pitkälle, että se oli voinut synnyttää tällaisia olentoja. Nämä siirtyivät tietyn suuren olennon johdolla tänne ja perustivat ihmiskunnan salaisen kasvatustoimen. Ja sen jälkeen se on valvonut ihmiskunnan historiaa, ohjannut kaikkia sivistyksen ja kulttuurin ilmauksia. Siitä on pitkiä aikoja, miljoonia vuosia, ja siitä saakka on se johtanut ihmiskunnan

historiaa. Nämä olennot ovat juuri ihmiskunnan historian ohjaajia, ja he olivat ensin kaikki Venuksesta tulleita. Mutta sitä myöten kuin ihmiskuntamme on kehittynyt, on siihen Salaiseen veljeskuntaan liittynyt olentoja myös meidän ihmiskuntamme piiristä. Satoja, tuhansia, miljoonia ehkä on jo tullut Salaisen veljeskunnan jäseniksi, niin suuri määrä, että tästä Salaisesta veljeskunnasta jo ovat lähteneet toisiin maailmoihin useimmat Venuksesta tulleet opettajat. Ainoastaan tuo kaikkein suurin, Melkisedek, Sanat Kumaara, on vielä jäljellä; hän vielä uhrautuu ihmiskunnan puolesta, mutta nyt siinä on enimmäkseen meidän ihmiskuntamme ihmisiä, jotka ovat siksi pitkälle kehittyneitä, että he voivat täyttää tämän tehtävän, olla nuorempien veljiensä näkymättöminä auttajina.

Sieltä päin he ohjaavat ihmiskunnan kulkua, historian tapahtumia. Me luulemme täällä, että me itse luomme historian, että meidän kuninkaamme ja keisarimme luovat historian, että suuret kansanliikkeet, yleiset mielipiteet luovat historian. Mutta itse asiassa me kaikki olemme vain kuin nukkeja teatterin lavalla, ja sen takana ovat toiset voimat ohjaamassa. Jokainen ihminen, joka on vähän syvemmälle tunkeutunut elämän salaisuuksiin, uskoo, ettei hän ole se, joka ohjaa elämäänsä, vaan että on olemassa jotakin johdatusta. Hän huomaa omassa elämässään, kuinka sen takana on jokin mahtava johto, joka ohjaa hänen elämäänsä. Sitä enemmän on koko ihmiskunnan kehityskulku korkeampien voimien ohjattavana. Kaikkein suurimmat ja syvällisimmät filosofit uskovat, että maailman takana on näkymätön voima. He puhuvat "Jumalan kädestä"; he uskovat, että Jumala ohjaa ihmiskunnan kehitystä. Itse asiassa juuri nämä salaiset veljet, täydellisyyteen kehittyneet ihmiset ovat ne, jotka ohjaavat ihmiskunnan kehitystä. He pysyvät, kuten tiedämme, enimmäkseen salassa, näkymättömässä, sentähden, että heidän

opetukseensa ei kuulu mikään pakko; he eivät millään tavoin saa vastustaa karmaa, nousta ihmiskunnan karman yläpuolelle, so. muuttaa niitä seurauksia, jotka itsestään syntyvät ihmiskunnan teoista, mutta he saattavat vähän niitä ohjata; he saattavat silloin tällöin päästää näkyviin jonkun jäsenen omasta veljeskunnastaan, joka muistuttaa ihmisille eräitä totuuksia, joita se on unohtanut, taikka voi päästää sisästä päin vaikuttamaan suuria voimavirtauksia, jotka täyttävät ihmiskunnan ilmapiirin tietyillä ajatuksilla, niin että ihmisiin tarttuu tietynlaisia mielipiteitä, mutta muuten he eivät saa millään tavoin pakottaa ihmisiä toisiin tekoihin, kuin mitkä lähtevät suorastaan heidän karmastaan ja heidän omasta vapaasta tahdostaan – niin vähässä määrin vapaa kuin ihmisen tahto vielä onkin.

Nämä suuret johtajat ja mestarit, jotka ovat ihmiskunnan takana, lähettävät niinkuin tiedämme silloin tällöin jonkun suuren lähettilään perustamaan uuden uskonnon, ja me tiedämme, että ne, joita kutsumme mestareiksi, saavat aina hoitoonsa jonkin uuden uskonnon; joku heistä saa tehtäväkseen pitää huolta jostakin uudesta uskonnosta, ja hän tulee tavallaan vastuunalaiseksi Salaiselle veljeskunnalle kaikista niistä ihmissieluista, jotka hänen uskontoonsa kuuluvat, vaikka ihmiset syntyvätkin jälleen, niin että tänä päivänä voivat kuulua yhteen uskontoon, mutta huomenna mahdollisesti toiseen. Mutta toiselta puolen on ihmisiä, jotka syntyvät monta kertaa saman uskonnon piiriin. Jos ihminen on saanut syvän herätyksen jostakin uskonnosta, silloin hän syntyy siihen takaisin tai ainakin tulee erityisellä tavalla sen uskonnon mestarin huolenpidon alaiseksi; se ihminen tulee sitä mestaria seuraamaan. Jos hän taas syntyy toiseen uskontoon, niin sinä aikana, kun hän kuuluu tuohon toiseen uskontoon, hän on tuon edellisen mestarin vastuun ulkopuolella.

Mutta varsinainen suhde mestarin ja opetuslapsen

välillä alkaa vasta silloin, kun ihminen on saavuttanut sellaisen kehitysasteen, että hän tahtoo tietoisesti kulkea jonkun mestarin jäljessä.

Mutta on olemassa vielä korkeampiakin olentoja kuin mestarit. Ihmiskunnan koko kehitystä johtamassa on joku vielä korkeampi olento. Te olette lukeneet tästä. Häntä kutsutaan boodhisattvaksi. Joku boodhisattva on johtamassa jonkin juurirodun kehitystä, ja usein hän itse, tällainen korkeampi johtaja jossakin juurirodussa, on pannut toimeen uskonnot, mutta hän on voinut jättää sen tehtävän myös muille. Nykyinen boodhisattva on olento, joka johtaa ihmiskunnan koko kehitystä nykyaikana, ja hänen aloitteestaan perustettiin kyllä meidän ns. kristinuskomme. Se oli Hän, joka kolme vuotta käytti Jeesuksen ruumista. Mutta Jeesus oli silloin toinen, opetuslapsi Jeesus, joka sittemmin on kehittynyt mestariksi ja saanut Boodhisattvalta huolenpidon kristinuskosta. (P. E:n kanta muuttunut myöhemmin.) Tässä on esimerkki siitä, mikä suhde saattaa vallita korkean boodhisattvan ja jonkun tietyn mestarin välillä.

Nyt tiedämme – ja ne teistä, jotka ovat lukeneet tuon kirjan "Uuden ajan aamunkoitteessa", myös tietävät – että me elämme siinä merkillisessä ajankänteessä, että ennen pitkää on synnyttävä kuudes juurirotu, ja ennen sitä on Pohjois-Amerikassa muodostuva kuudes alarotu. Itse asiassa olette voineet sanomalehdistä huomata, että tieteellisessä maailmassa on vallalla mielipide, että Pohjois-Amerikassa on muodostumassa uusi rotu; että ihmiset, jotka sinne muuttavat, tulevat aivan kuin toisenlaisiksi, saavat muutamia yhteisiä ruumiin ja sielun ominaisuuksia, joita ei ole entisillä roduilla. Se ei ole uusi juurirotu, sillä sen synty on salaperäisempi, vaan uusi alarotu, johon vedetään kaikenlaisia ihmisiä eri kansoista – ainakin tällä kertaa vedetään yhteen eri kansoista. Henkinen ilmapiiri on siellä Amerikassa täytetty erilaisella fyysisellä

magnetismilla; se ei vaikuta välittömästi fyysisesti, vaan sisästä päin. Salainen veljeskunta on täyttänyt siellä ilmapiirin erikoisella magnetismilla, niin että ihmiset tulevat vilkkaiksi, ahkeriksi, erilaisiksi olennoiksi, kuin mitä he ovat olleet tässä vanhassa homehtuneessa Euroopassa. Tätä asiaa, uuden alarodun ja myöhemmin uuden juurirodun syntymistä Pohjois-Amerikassa, on jo kauan alkaa valmisteltu. Itse asiassa on täytynyt jo kauan aikaa valmistaa tässä vanhassa Euroopassa ihmisiä siihen, että he tahtovat muuttaa täältä pois. Se kuuluu silloin luonnollisesti pitkälliseen menettelyyn: täytyy saada ihmiset haluamaan pois näistä oloista johonkin uuteen. Mehän tiedämme, että siirtolaisuus sinne on tapahtunut vapaaehtoisesti. Ihmiset ovat heränneet näkemään, kuinka nurjat olot ovat Euroopassa, heitä on vainottu uskonnollisista syistä jne., niin että he sen vuoksi ovat lähteneet täältä pois uusiin, parempiin oloihin. Kuinka tämä on aikaansaatu? Juuri kaikenlaisilla uskonnollisilla liikkeillä, salaisilla vaikutuksilla, jotka ovat omiaan herättämään ihmisten sieluja.

Salaisen opin kolmannessa osassa sanotaan nimenomaan, että 13. vuosisadalla syntyi Tibettiin Tshong-Ka-Pa, eräs hyvin korkea olento. Jos luemme tarkasti Salaista oppia, huomaamme, että hän oli juuri Boodhisattva, ja hän antoi tällaisen käskyn, joka on vielä kirjoitettuna olemassa: "Nyt tästä lähtien täytyy aina vuosisadan lopulla lähettää Veljeskunnasta joku jäsen länsimaiden valkoisten barbaarien luo heitä herättämään." Hänen käskyänsä tietenkin ehdottomasti totellaan näkymättömässä maailmassa; sen pyhässä valtiossa ei tule kysymykseenkään mikään tottelemattomuus, vaikka ei olekaan minkäänlaista pakkoa, sillä kaikki tekevät vapaaehtoisesti sen, mitä käsketään. Me huomaamme, kuinka tämän käskyn nojalla Euroopassa aina joka vuosisadan lopulla on tapahtunut henkinen sysäys,

tavallisesti jonkun Salaisen veljeskunnan fyysisellä tasolla olevan salaisen veljen välityksellä, alkaen Christian Rosenkreutzista 14. vuosisadalla. Hän on muodostanut ne salaiset veljeskunnat, jotka hänen mukaansa ovat saaneet nimensä. Minkä tähden ne olivat salaisia? Osaksi sentähden, että niistä asioista, joista Salainen veljeskunta puhuu, ei silloin voinut puhua julkisesti, koska olosuhteet estivät. Tiedämme, kuinka pimeä oli keskiaika siinä suhteessa. Joka vähänkin syvemmin tahtoi puhua, joutui heti vainon alaiseksi. Täytyi siis vaikuttaa salaisesti, yksityisesti, saada ihmiset tulemaan veljeskunnan luokse.

Mutta toinen syy veljeskunnan perustamiseen oli se, että ihmisten piti vähitellen tottua veljeyden tunteeseen, tottua veljelliseen auttamiseen, tottua velvollisuuksiin, jotka eivät koskeneet ainoastaan omaa perhettä ja omaa sukua, vaan ensi aluksi niitä vieraita jotka kuuluivat samaan veljeskuntaan. Me tiedämme, kuinka nämä salaiset veljeskunnat ovat olleet sillä tavoin järjestetyt, että niiden jäsenet auttoivat toisiaan myöskin ulkonaisesti, taloudellisesti. Jos joku joutui pulaan, niin hän sai aina apua muilta. Sellainen menettely on tavallinen väissä järjestöissä.

Christian Rosenkreutz oli korkea olento, Jeesuksen auttaja, joka erityisesti sai tehtäväkseen johtaa näitä sysäyksiä. Hän on tunnettu aivan toisella nimellä teille. Hän oli Salaisen veljeskunnan jäsen, ihminen, joka jo oli saavuttanut tietyn asteen kehityksessään, ja hän syntyi aina jälleen vuosisadan toisena perästä, ja on tätä nykyä kehittynyt mestariksi. Me saamme julkisesti ilmoittaa hänen nimensä, sillä siitä on puhuttu teoksessa "Kristinuskon salainen puoli". Hänen nimensä on kreivi Saint Germain. Sitä ennen hän oli esiintynyt nimellä Francis Bacon, ja silloin kirjoittanut kaikki Shakespearen merkillisimmät näytelmät. Tiedämme, että Englannissa on paljon tutkittu näitä asioita, ja ihmiset ovat

julkisesti enimmäkseen vakuuttuneita siitä, että William Shakespeare ei ole itse kirjoittanut merkillisimpiä draamojaan, vaan Francis Bacon. – Ja on salatieteellisesti totta, että se on tämä sama olento, Christian Rosenkreutz, joka sittemmin syntyi Baconina ja sitten Saint Germainina, eli kulki sillä nimellä eri maissa Ranskan vallankumouksen edellä ja niinä aikoina. Tämä sama olento on myös mestari. Tällä samalla Rosenkreutzilla on aina ollut auttaja, vaikka hän on aina pysynyt salassa. Tämän auttajan nimen voi kyllä tavata historiallisissa asiakirjoissa entisilta ajoilta, mutta me tunnemme hänet aivan nykyajalta, vaikka toisella nimellä, sillä hän oli juuri H. P. Blavatsky. He olivat toimineet salaisissa veljistöissä aina ennen, pitkinä vuosisatoina, mutta 18. vuosisadalla ennen Ranskan vallankumousta he päättivät koettaa jotakin uutta. He tiesivät, että vähitellen tulisi aika, jolloin täytyy julkisesti puhua eräistä asioista, jolloin Euroopassa täytyisi taas muistuttaa eräistä totuuksista, täytyisi ihmisille puhua, että he ovat kaikki veljiä. Siitä ei oltu uskallettu puhua kirkkoissa; se oli silloin salaista munkkiveljeyttä. Ei mitään sellaisia aatteita voinut keskiajalla levittää, vaikka se sisältyi kristinuskoon. Mutta me tiedämme, että Ranskan vallankumouksen aikana saattoi niistä puhua, ja jo sitä ennen esiintyi filosofeja, jotka niistä asioista puhuivat ja toivat ilmi, mitä ihmisten mielissä liikkui. Nyt me tiedämme, että yhteiskunnalliset olot ennen Ranskan vallankumousta olivat mitä hirvittävimmit täällä Euroopassa. Ihmiset olivat jaetut kahteen luokkaan, toiset olivat ylimyksiä, todellisia ihmisiä, toiset kuin eläimiä, sellaisia, jotka olivat luodut näitä ylimyksiä varten, heitä elättämään, heitä käsillään kantamaan. Jokainen ihminen, joka syntyi yläluokkaan, kasvoi vaistomaisesti tähän käsitykseen, että alemmat eivät oikeastaan ollee samassa määrin ihmisiä kuin he; he olivat orjia. Tähän käsitykseen ihmiset syntyivät ja kasvoivat. Me tiedämme,

minkälaisessa ylellisyydessä elivät nuo ylhäiset ihmiset. Mitä meidän päiviemme olot ovat niihin verrattuina! Silloin todella saattoi viettää hurjaa ja ylellistä elämää, ja silloin todella kansa eri maissa sai kantaa mitä hirveintä taakkaa, sai kärsiä mitä hirveintä sortoa ja tietämättömyyttä. Tuo vanha esimerkki on niin kuvaava: kun ylimyksellä oli kiire, hänen vaunujensa ajaja istui hevosten selässä ja ajoi miltei sellaista vauhtia kuin meidän junamme, ja jos silloin tuli lapsi tai eläin vastaan, niin ei siinä väistetty, vaan ajettiin yli. Oli tavallista silloin, että ihmisiä jäi hevosten jalkoihin. – Tämä yksi esimerkki kuvaa, miten ihmiset olivat jaetut kahteen luokkaan. – Salainen veljeskunta näki tämän ja tiesi, että tästä kaikesta täytyy jotakin seurata, sillä sorto aina kehittää sorretuissa kostonhalua. Niin kauan kuin ihmiset eivät vielä ole kehittyneet jumalihmisiksi, kristuksiksi, niin heissä luonnollisesti herää kostonhalu, jos heitä sorretaan. Tämän Salainen veljeskunta tiesi, ja se tiesi, että sen tehtävä on kuitenkin herättää ihmistunteita ja veljeyttä ihmiskunnassa. Ne, jotka olivat saaneet tämän tehtäväkseen, olivat koettaneet toimia ja vaikuttaa salaisten veljistöjen avulla, mutta sitten he ajattelivat: ei, nyt lähenee jotakin hirveätä, suuret verenvuodaukset, nyt meidän täytyy koettaa vaikuttaa ylimyksiin, kuninkaihin ja keisareihin; elleivät he ajoissa muuta oloja, niin heidät perii turmio, ja samalla koko kansa syöksyy onnettomuuteen. Sentähden huomaamme, että Saint Germain oli ihminen, joka esiintyi diplomaattina Euroopan hoveissa. Saa ainakin sen käsityksen, että hän keisareille ja kuninkaille koetti vakuuttaa, että rauhalliset keinot olisivat parhaat, eivät sodat. Hän koetti herättää heidät näkemään, että yhteiskunnalliset olot olivat hyvin kurjat, että pitäisi koettaa niitä muuttaa. Kerrotaan, kuinka hän Ranskan kuninkaalle ja Marie Antoinetille näytti – samoin kuin eräs toinen, Cagliostro – mitä tulisi tapahtumaan, että heidän omat päänsä katkaistaisiin, elleivät he ajoissa ottaisi muuttaakseen oloja

paremmiksi. Mutta he puhuivat kuuroille korville. Vallassa olivat eivät ymmärtäneet, mitä heidän rauhaansa sopi. Ludvig XVI oli hyväsydäminen, mutta tyhmä; hän ei ymmärtänyt, ja vaikka hän olisi ymmärtänytkin, ei hänellä riittänyt innostusta eikä voimaa; hän oli liian heikko. Me tiedämme, ettei näistä kehoituksista seurannut muuta kuin hirveä verenvuodatus, ja sitten vallankumouksia ympäri maailman. Ei sillä saatu aikaan, mitä oli toivottu; eivät olot muuttuneet ruusunhohteisiksi, niinkuin Ranskan vallankumouksen alussa toivottiin; päinvastoin tiedämme, että meidän päiviemme valtiolliset olot ovat taas mitä kurjimmalla kannalla.

Mutta kuitenkin saatiin edes jotakin aikaan. Aina kun ihmisveri vuotaa, se saa aikaan jotakin: suuremmalla, vastustamattomalla voimalla leviävät aatteet, jotka ovat olleet verenvuodatuksen aiheuttajia. Kuitenkin salatieteellisesti katsoen se oli suuri vararikko, koska ei oltu voitu estää tätä verenvuodatusta. Tämä painoi etenkin H. P. Blavatskyn sydäntä, ja kun Saint Germain kehittyi mestariksi, eikä siis voinut julkisesti esiintyä 19. vuosisadalla, kun taas oli jatkettava työtä, niin valittiin H. P. Blavatsky, ja hän sai nyt yksin esiintyä Salaisen veljeskunnan edustajana maailmassa, ja silloin hän tietenkin tuosta epäonnistuneesta yrityksestä (1700-luvulla) oppineena päätti, että oli aloitettava aivan toisesta päästä. Ei ollenkaan nyt sekoteta asiaan politiikkaa, ei millään tavoin koeteta vaikuttaa valtiomiehiin, vaan vedotaan suoraan ihmisyksilöihin, heidän sydämiinsä, heidän järkeensä; ilmoitetaan muutamia suoria totuuksia ja vedotaan ihmisten sisäiseen haluun ja tahtoon päästä totuuteen, toteuttaa itsessään veljesrakkautta. Sentähden Madame Blavatsky aina, kun häneltä kysyttiin, mitä hän ajatteli sosialismista, osoitti kauheasti pelkäävänsä kaikkea, mikä voi vähänkin vivahtaa verenvuodatuksen tai pakkoon ja poliittiseen taisteluun. Hän sanoi: "Minä en usko siihen sosialismiin, joka ottaa, vaan

ainoastaan siihen sosialismiin, joka antaa!" Ei siis sellaiseen antamiseen, joka on saatu aikaan pakolla tai yksityisesti vaikuttamalla johonkin ihmiseen, vaan siihen sosialismiin, joka saadaan aikaan siten, että aatteet leviävät kaikkien ihmisten luo, niidenkin, jotka istuvat ylhäisten istuimilla, että he ymmärtäisivät, mitä elämä on; näkisivät, mikä heidän tehtävänsä on. Tähän hän uskoi, ja tätä teosofia tahtoo opettaa; se tahtoo herättää kaikki ihmiset. Se ei käänny minkään kansanluokan puoleen, ei sano: minä tahdon erikoisesti teitä auttaa – vaan se auttaa kaikkia. Se sanoo jokaiselle ihmiselle: sinun täytyy ymmärtää, mikä on veljeys.

Muistanette sen merkillisen yön Ranskan vallankumouksen aikana, jolloin kaikki istuivat kokoontuneina ja silloin päättivät luopua kaikista etuoikeuksistaan. Se oli suuren innostuksen, suuren veljeyden yö. Se loppui kyllä siihen, mutta se näytti kuitenkin, mitä ihmisen sisässä on, mitä ihmisen sisässä voi liikkua, mikä suuri innostus voi vallata ihmiset, jos vain oikein kosketellaan heidän sydämiensä kieliä.

Madame Blavatsky on siis teosofiselta kannalta katsoen adepti, merkityksessä Salaisen veljeskunnan jäsen. – Kuka on Salaisen veljeskunnan jäsen? Se, joka on vihkimyksen läpi kulkenut. Mitä se merkitsee? – Ensimmäinen vihkimys on se, jonka avain on daana, rakkauden ja armahtavaisuuden avain. Rakkauden ja armahtavaisuuden on täytynyt herätä ihmisen sydämessä, ennenkuin hän voi lähestyä ensimmäistä vihkimystä, ja kun hän on sen vihkimyksen läpikäynyt, silloin hänen sydämessään todella asuu rakkaus ja armahtavaisuus, silloin hän on hävittänyt antahkaaranan. Ja mitä se merkitsee?

Se on silta ylemmän ja alemman ihmishäminän, ylemmän minän ja alemman ymmärryksen välillä. Hän on hävittänyt tämän sillan; hänellä ei ole alempaa ymmärrystä; hän on sen hävittänyt. Hän on järkevä olento; hänessä on järki. Hän voi olla hyvin järkevä, mutta hänellä ei ole tavallista alempaa

itsekästä ymmärrystä, mikä on muilla ihmisillä. Hän ei ole suinkaan täydellinen ihminen; hän on nyt vasta valmistunut kulkemaan ihmisen tiellä, hän on nyt ihmiskautensa alussa, mutta hän on kuitenkin hävittänyt eläimellisen ajatuksen, tuon, joka laskee ja punnitsee, tähtäilee, millä tavoin hän voisi tyydyttää himojansa, joka asettaa ymmärryksen itsekkyyden palvelukseen. Siitä hän on luopunut, mutta muuten hän ei ole täydellinen.

Ja jos ajattelisimme, että Madame Blavatsky olisi vain yhdenkin vihkimyksen läpikäynyt – sillä on salaisuus, kuinka monta vihkimystä ihminen on läpikäynyt – siitä voi vain spekuloida. Jos hän on yhdenkin läpikäynyt, niin petollinen, laskeva, eläimellinen ymmärrys oli hänestä hävinnyt; sen hän oli itsestään hävittänyt. Täydelliset ihmiset ovat harvinaisia. Mestarit ovat kyllä täydellisiä, mutta eivät hekään missään ehdottomassa, rajattomassa merkityksessä, sillä heidänkin yläpuolellaan on korkeampia. – H. P. Blavatsky oli siis vihitty, adepti, teosofiselta kannalta katsoen. Tämä merkitsee, ettei hän tietenkään olisi voinut olla millään tavoin petkuttaja. Se, joka tuntee H. P. Blavatskyn ja nyt tapaa hänet näkymättömässä maailmassa, tietää, että hän ei tehnyt kepposia – vaikkei hän osaisikaan sitä todistaa maailmalle ja kaikenlaisin paperein, ulkonaisin todistuksin osoittaa, niinkuin maailma aina vaatii, se kun luottaa enemmän papereihin kuin mihinkään muuhun. Hän tietää sisäisesti, ettei H. P. Blavatsky olisi voinut sitä tehdä, koska hän oli sitä mitä hän on. Mutta ei hän suinkaan ollut täydellinen. Mehän tiedämme, kuinka mestaritkin sanoivat: "Jospa hän olisi filosofi, niinkuin Marcus Aurelius, mitä hän voisikaan vaikuttaa, mutta tuollainen tulivuori. . .!"

Hän oli ylhäinen venäläinen nainen, siis hyvin hieno, erittäin herkkäverinen, intohimoinen, kuuma tunteissaan, vilkas kaikin puolin, intelligentti, älykäs, mutta rajua tunteissaan. Hän

oli todella kuin tulivuori, ja sentähden tiedämme, että hän saattoi suunnattomasti loukkaantua, suuttua, raivota. Juuri sentähden maailma sanookin: "Tuollainen profeetta! Mitä esimerkkiä hän voi näyttää?" – Hänen tehtävänsä ei ollut näyttää esimerkkiä kaikenlaisissa pikkuasioissa. Hänen tehtävänsä ei ollut näyttää, millaista on, kun ihminen ei koskaan suutu ja on kaikin puolin mallikelpoinen, vaan hänen työnsä oli näyttää, millä tavoin ihmisen tulee palvella, millä tavoin tehdä työtä ihmiskunnan puolesta. Muistakaamme, että hän oli sairaaloinen, että hänessä oli 17 sairautta; koko elämänsä ajan hän oli vaeltanut ympäri maailmaa ja kärsinyt kaikenlaista sekä kehollisesti että sielullisesti.

Luuletteko, että kuka tahansa kirjoittaa sellaisen kirjan kuin "Isis Unveiled"? Siinä on täytynyt olla ahkera, kun on kysymyksessä ihminen, joka ei ollut kirjailija, joka ei ennen ollut kirjoittanut mitään. Tietenkin hänen siinä on täytynyt uhrata voimansa, uhrata itsensä, olla uskollinen; sen me teosofit näemme aivan selvästi. Me näemme, kuinka hän todella on tehnyt työtä, uhrautunut, kuinka suuri hän oli ihmisenä, – joskin hän poltti tupakkaa, kiroili ja suuttui. Mitä siitä! Meidän täytyy oppia huomaamaan ero ulkonaisen puhtauden ja sisäisen sydämen puhtauden välillä. H. P. Blavatsky on meidän silmissämme aivan toinen kuin maailman silmissä, mutta varmasti tulee aika, jolloin ihmiset ylipäänsä tulevat huomaamaan, mikä on ihmiskunnan elämä, mikä on ihmiskunnan historia, kuinka se kulkee eteenpäin ja minkälaiset olennot siinä vaikuttavat. Silloin epäilemättä tullaan H. P. Blavatskyn nimi asettamaan ihmiskunnan suurten auttajien ja pelastajien rinnalle.